

Juryrapport Vogeljaar-Vogelfotoparade 1995

Op 19 januari 1996 beoordeelden acht juryleden bij Agnes en Wim Werkman in Hedel 41 ingezonden zwartwitfoto's en 22 kleurenfoto's. De jury bestond uit bestuurs- en redactieleden van Het Vogeljaar Jan Albers, Martin Boekhoudt, Pierre Maréchal, Rob van Schagen en Wim Werkman, aangevuld met Koos Dansen (werkzaam bij de Stichting Het Geldersch Landschap en natuurfotografie), Wim Smeets (redactioneel medewerker van Het Vogeljaar en beroepsfotograaf) en speciaal voor deze juryering uitgenodigd, de bekende natuurfotograaf Paul van Gaalen.

Persbericht heeft geholpen

Dit jaar namen veel deelnemers die nog nooit eerder werk hadden ingestuurd, deel aan de Vogelfotoparade 1995. Het persbericht dat aan vele foto- en vogelbladredacties is verstuurd, bleek een goed initiatief. Toch werd het bericht vaak vervormd en gedeeltelijk onjuist weergegeven. De gegevens voor de Vogelfotoparade 1995 en de Vogelkalender 1997 waren vaak door elkaar gehaald. Daardoor werden vele deelnemers op het verkeerde spoor gezet en kwam hun inzending niet voor de prijs in aanmerking.

Zwartwitjuryering

In onderstaande volgorde werden de foto's uit de race genomen:

Groenling. Vogel wat klein in beeld gebracht, in tegenlicht en van onderaf, waardoor de vogel niet goed tot zijn recht kwam, ondanks de goede zwartwitafwerking van deze foto.

Jonge Knobelzwaan. Het feit dat het hier om een jonge Knobelzwaan ging, kwam in de foto niet goed tot uiting. De schoonheid witte zwanen ging in deze foto verloren, jammer. Technisch goed verwerkt.

Roodborst. Deze stemmige foto vond in de ogen van de jury geen genade daar de vogel te veel in de omgeving en achtergrond wegzakte. Waarschijnlijk is dat op de originele dia niet het geval daar dan de kleuren een grote rol spelen.

Spreeuw. Evenals de voornoemde Groenling (van de zelfde fotograaf) van onderaf en nu maar gedeeltelijk in beeld gebracht in een weinig interessante, kale omgeving.

Meerkoet. De vogel te centraal in beeld gebracht. Het oog van de Meerkoet is op de afdruk niet zichtbaar. De vogel loopt als het ware het beeld uit.

Kokmeeuw. Zeer centraal en klein in beeld gebracht in een weinig interessante, kale omgeving. Daarmede zijn alle foto's van deze nieuwe deelnemer uit Zuid-Limburg (die ook buiten Limburg fotografeert getuige zijn opnamen uit Nijkerk en Almere) eruit gehaald. Foto's waren technisch in orde, de onderwerpen minder interessant in beeld gebracht.

Meerkoetkuikens. Een algemene opmerking van een van de ervaren juryleden: 'Meerkoeten zijn haast niet te fotograferen'. Toch had deze fotograaf, die voor het eerst meedeed, zich er aan gewaagd. De opname vond geen genade in de ogen van de jury, te donker en te weinig contrast.

Spreeuwen in hun nachtverblijf (twee foto's). De beide foto's met grafisch karakter, met tegenlicht genomen, van onderen af en onscherp, gingen er gelijktijdig uit. Ze spraken de jury niet aan.

Dodaars. Op deze foto is de Dodaars treffend in beeld gebracht. Helaas ligt de scherpste net achter de vogel waardoor het onderwerp totaal on-

scherp is en er groeit uit de kop een soort geweten gevolge van een wazige tak op de achtergrond. De afdruk vertoont veel stofjes.

Drie opnamen van Meerkoeten. Deze prints ogen op het eerste gezicht saai, vooral de afdruk van de Meerkoeten bij de Wythmenerplas bij Zwolle. Toch blijft de opname (gemaakt bij Deventer) van het meerkoetengezin in het geheugen van vele juryleden hangen. En wel in positieve zin. Dat blijkt later.

Dode Jan van Gent. Deze opname wekte weerzin op bij sommige juryleden. Het onderwerp was zeker niet boeiend en nodigt niet uit om nader te bekijken.

Ooievaars. Deze geringde Ooievaars, op het nest genomen in Gorssel (Overijssel), hebben geen enkele doortekening. Het is bijna een lijnprint geworden, zij het dat de achtergrond grijs is geworden. Ook deze afdruk heeft wat last van stofjes, zij het niet hinderlijk.

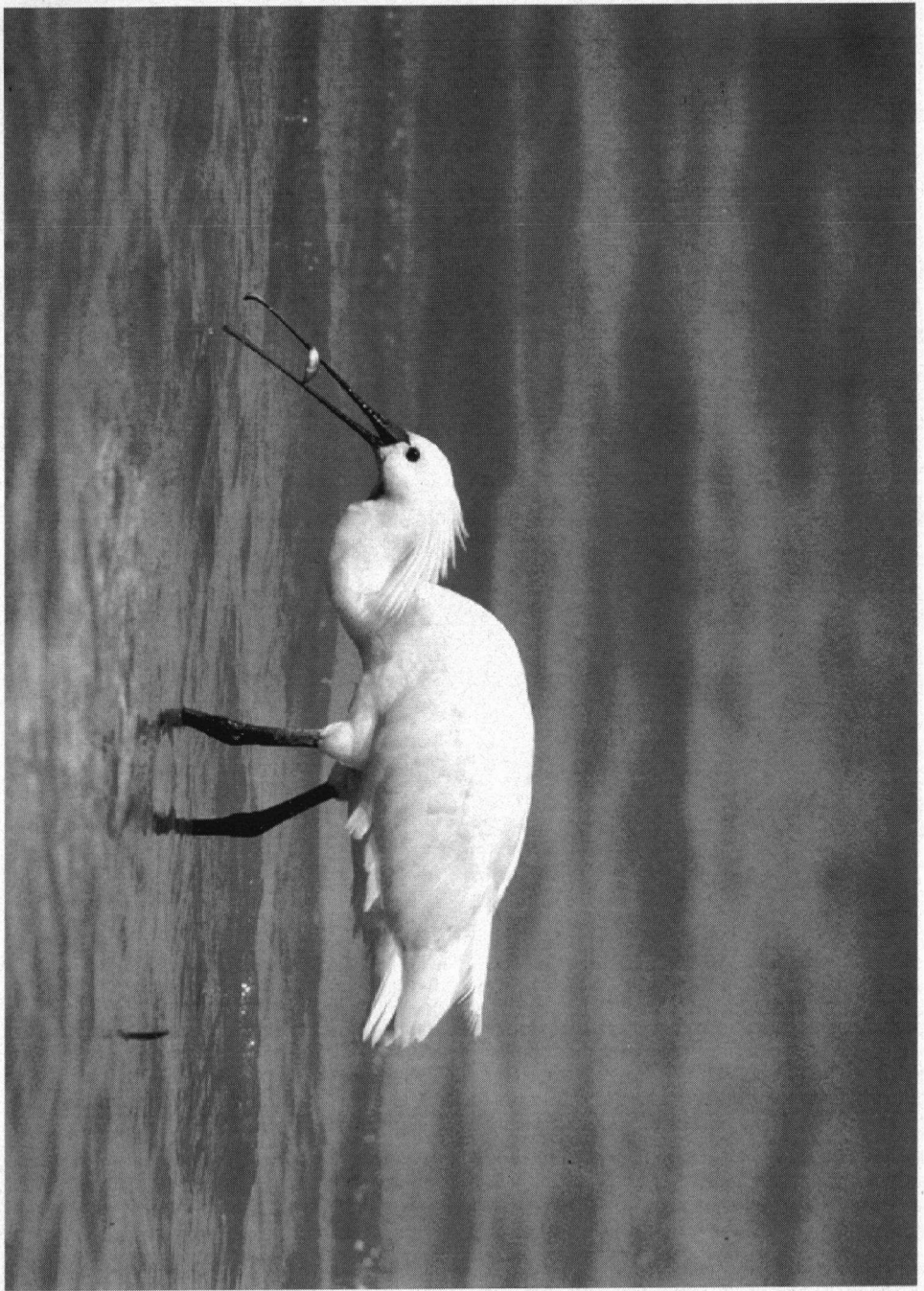
Zwarte Kraai. Een goed geretoucheerde print van een Zwarte Kraai waar nauwelijks enig contrast in is te zien. Verder heeft de foto weinig te zeggen.

Waterral. Een interessante foto van de zelfde fotograaf als de vorige opname, die helaas nergens scherp is. Waarschijnlijk heeft de camera tijdens de opname bewogen. De op de print aanwezige stofjes zijn redelijk geretoucheerd, zodat ze nauwelijks opvallen.

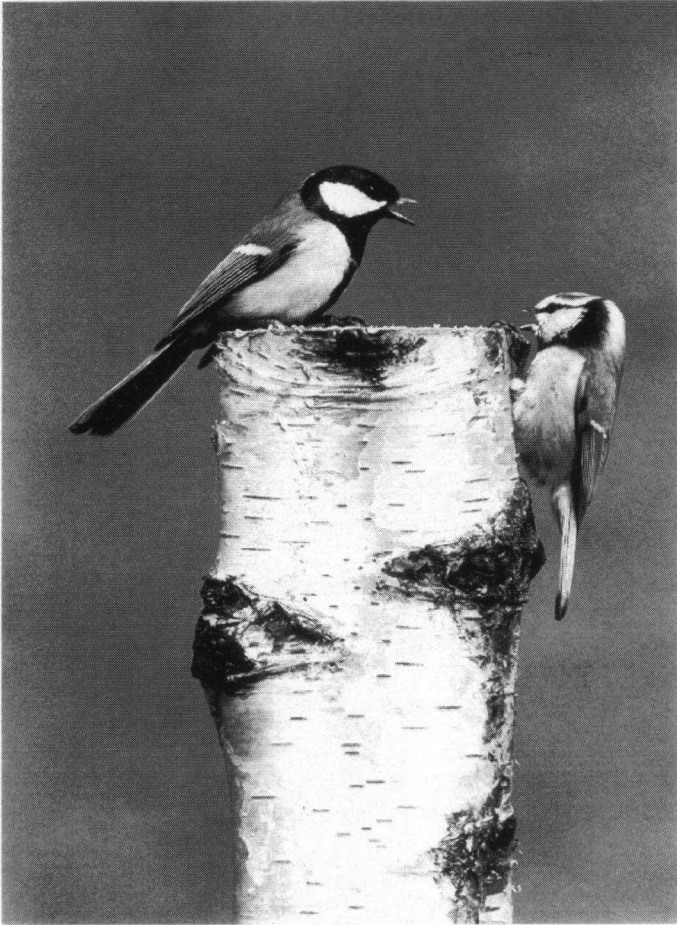
Waterral. Een opname van de zelfde soort vogel, technisch beter maar de houding van de vogel is minder interessant. De scherpste laat nogal wat te wensen over daar deze net vóór de vogel ligt. De doortekening van de Waterral is prachtig.

Koolmezen. Technisch uitstekende foto, prachtige print en haarscherp van twee Koolmezen op een berkepaaltje. Doordat er bijna een identieke foto (die net iets beter is) van de zelfde maker bij de rest zit (nu van een Koolmees en een Pimpelmees op het zelfde berkepaaltje en op de zelfde dag gemaakt), valt deze foto af. Maar alleen daarom! Deze foto was anders zeker in de race gebleven.

Blauwe Relger met Muskusrat en daarnaast Ooievaar. Mooi, technisch goed in beeld gebracht, maar volgens enkele juryleden 'niet

Eerste prijs. Lepelaar met Driedoornige Stekelbaars, Oostvaardersplassen, 21 april 1993. Naar een dia van Erwin van Laar.

Tweede prijs. Koolmees (links) en Pimpelmees, Sorghvlietpark, 's-Gravenhage, 12 april 1995. Nikon F-80s/Nikkor 400 m-F/3,5. Foto: Henk Harmsen.

spannend genoeg'. Ook van dit tafereel zit er nog een opname in de wedstrijd van de zelfde fotograaf als hiervoor.

Blauwe Reiger. Deze foto valt af doordat er nog een andere foto van een Blauwe Reiger van de zelfde fotograaf in de wedstrijd zit die algemeen als beter wordt beschouwd. De reiger is wat te centraal in beeld gebracht, daardoor oogt deze foto wat saai.

Meerkoet. Het mooie van deze foto is het lijnenspel dat wordt gevormd door de weerspiegeling van bomen in het water. De Meerkoet is hier niet prominent en ook niet storend in beeld. De print is technisch uitstekend.

Vanaf nu wordt er druk beraadslaagd over de rest van de nog in de wedstrijd aanwezige foto's. Er wordt druk gediscussieerd welke opnamen eruit kunnen en welke zeker niet. Er wordt een korte pauze ingelast en daarna gaat men verder met de 'schifting', waarbij men telkens opnamen met elkaar vergelijkt.

Juvenilele Boerenzwaluwen. De zware schaduw van de vogel op de balk verstoort het beeld. Waarschijnlijk was dat op de originele kleurendia

niet zo duidelijk, nu ziet men het in zwartwit als hinderlijk.

Waterral. Een dynamische foto die de maker ongetwijfeld extra adrenaline in zijn bloed heeft gegeven bij het maken van de opname. Helaas is ook deze foto onscherp en de uitsnede is in de ogen van de jury niet goed gekozen.

Lepelaars. In vergelijking met een andere opname van een Lepelaar, die nog in de wedstrijd zit, is deze foto beduidend minder spannend en de compositie is minder goed gekozen.

Bonte Strandloper. Een Bonte Strandloper op een paal, dat zien enkele juryleden niet zo zitten. Daarnaast is de opname onscherp en enigszins saai. Misschien had een staande afdruk een betere indruk gemaakt.

Rietzanger. Een prachtige opname van een zingende Rietzanger, helaas zittend op een kaal takje en niet in het riet. Daarom valt deze foto af voor de wedstrijd.

Kokmeeuwen. Het brood op de foto wordt door enkelen als storend ervaren. De print is van uitstekende kwaliteit, het onderwerp is wat minder boeiend in beeld gebracht.

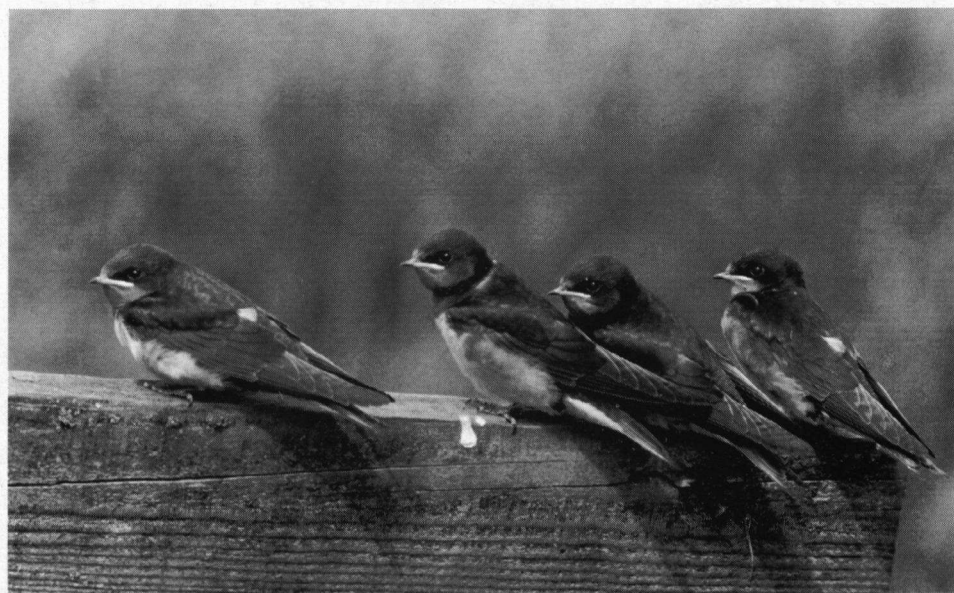
Kokmeeuwen. Mooie actiefoto van winterse Kokmeeuwen boven de Afsluitdijk. Het onder-

Derde prijs. Krooneend, Rotte bij Oud Verlaat, gemeente Zevenhuizen, 25 mei 1995. Leica R4, 280 mm-F/5,8, Kodak TMX 400. Foto: Gerard de Hoog.

werp is in vergelijking met de andere foto's uit de wedstrijd wat gewoon in beeld gebracht. **Buizerd.** Deze Buizerd zit 'gewoon' op de grond. Op de foto is niet te zien waar deze mee bezig is en er is verder geen actie. Dat doet deze foto afvallen.

Blaauwe Reiger. Door enkele juryleden wordt vooral de compositie van deze foto als minder prettig ervaren. Daarnaast is deze foto niet helemaal scherp op de Blaauwe Reiger, wat pas blijkt bij nauwkeurige beschouwing. **Ooievaar.** Een heel mooie foto van een vliegen-

Elite-filmprijs. Vliegvlugge, jonge Boerenzwaluwen, Polder Arkemheen, Nijkerk, mei 1995.

Foto: Henk Tromp.

de Ooievaar die echter weinig interessant is. De centraal geplaatste Ooievaar vliegt het meest interessante gedeelte van de foto uit. Enig doordrukken van het linkergedeelte van de foto had wellicht levendiger gewerkt.

Er moet nu weer worden beraadslaagd. Immers, bij de laatste vijf opnamen in de wedstrijd mag zich van elke fotograaf maar één opname bevinden. Bewondering gaat daarom uit naar fotograaf Erwin van Laar die nog met drie foto's in de strijd is. Er wordt besloten om een aanmoedigingsprijs toe te kennen aan een nieuweling wiens inzending in positieve zin is opgevallen bij de jury. Daarna vallen de volgende opnamen snel af, meestal omdat een andere foto van de zelfde fotograaf meer waardering ondervindt van de jury.

Dreigende Fuut. De foto is niet helemaal scherp afgedrukt, de houding van de Fuut is spectaculair maar niet bijzonder nadrukkelijk in beeld gebracht.

Blauwe Reiger met Muskusrat achtervolgd door Ooievaarders. Interessante en spannende foto. De andere opname van de zelfde fotograaf wordt beter gevonden.

Grote Stern badend. Een spetterende opname die het af moet leggen tegen een andere opname van de zelfde fotograaf.

Sperwer met prooi. Spannende, intrigerende opname, haarscherp en goed van contrast. Toch is een andere foto van de zelfde fotograaf naar mening van de jury beter.

Korhaan. Deze foto brengt bijna tweespalt binnen de jury vanwege de prachtige sfeer die deze opname oproept. Toch is een andere foto van de zelfde fotograaf naar mening van de jury beter.

Aanmoedigingsprijs in de vorm van de Goldprijs. (Kodakfilms ter waarde van f 100,-) voor **Sebastian Schuch** uit Zwolle.

Moelijk onderwerp om foto's van te nemen in zwartwit, namelijk Meerkoeten. De afdrukken zijn prachtig geprint met uitstekende techniek.

Prijzen voor zwartwitfoto's

Elite-film prijs ter waarde van f 150,- voor Juveniele Boerenzwaluwen van Henk Tromp uit Nieuwegein.

Een prachtige, boeiende opname van een viertal jonge Boerenzwaluwen op een houten balk. Helaas is deze foto in vergelijking met de andere prijswinnaars wat contrastarm. Het betreft hier wellicht een afdruk van een kleurendia waarin door het kleurverschil een groter contrast aanwezig was.

Derde prijs van f 300,- voor Krooneend van Gerard de Hoog uit Pijnacker.

Op deze foto is een prachtig lijnenspel te zien in het olieachtig water dat zich voortzet in de Krooneend zelf. Een boeiende opname waar de jury steeds weer naar bleef kijken.

Tweede prijs van f 450,- voor Koolmees met Pimpelmees van Henk Harmsen uit Den Haag. De boeiende rivaliteit tussen het sterkere mannetje Koolmees en de kleinere Pimpelmees

EKTAR-filmprijs. Kleurenfoto van drie Kluten, Zuidelijk Flevoland, 25 juni 1995. Leica R4, 560 mm-F 11, 1/250. Kodak Ektar 1000. Foto: Gerard de Hoog.

Aanmoedigingsprijs, Goldprijs.
Gezin Meerkoeten, Deventer, 27
mei 1994. Eén der foto's uit de
toegezonden serie.
Foto: Sebastiaan Schuch.

prachtig contrastrijk, helder en haarscherp in beeld gebracht. Er gold unaniem waardering voor deze foto binnen de jury.

Eerste prijs van f 750,- voor Lepelaar met Driedoornige Stekelbaars van Erwin van Laar uit Zeist.

Vanaf het begin van de jurering viel deze foto op door het moment van de opname. Het moment waarop de stekelbaars door de Lepelaar naar achteren wordt gegooid, is precies gevat. Dit alles haarscherp en prachtig contrastrijk in beeld gebracht. Grote waardering voor de maker van deze kleurendia en deze prachtige print in zwart-wit.

Kleurjurering

Vooraf werd de jury geconfronteerd met het probleem dat maar één deelnemer zich had gehouden aan de deelnamevoorwaarden en de opnamen had gemaakt op EKTAR-film. Besloten werd om alles te jureren en na afloop te bekijken of de correcte inzending voor een prijs in aanmerking kwam.

Allereerst gingen de foto's van een tienjarige er uit! Opnamen van kolibries en fregatvogels, gemaakt in Ecuador. Helaas waren deze erg onscherp.

Daarna vijf opnamen van een inzender, waarbij de opnamen van Kokmeeuw, Oeverloper en Visdief toch wel erg donker waren. De Grutto was mooi van kleur maar weinig boeiend. De opname van de Kerkuil viel af omdat een andere beeldend beter was.

Van inzender nummer twee was de Kemphaan onscherp en de poten stonden er maar gedeeltelijk op. De Daurische Kauw is enorm wazig. De Waterspreeuw is te vol in beeld en onscherp. Een opname van een Boomvalk is prachtig scherp maar de vogel is maar gedeeltelijk en erg krap in beeld gebracht.

De drie opnamen van een Kuifleeuwerik zijn te onscherp om voor een prijs in aanmerking te komen.

De zwarte omranding van de Roerdomp werkte niet positief. Van de vogel is, in vergelijking met andere inzendingen, te weinig te zien (zie vorige jaren de winnaars).

Bij de laatste vijf overblijvende opnamen zijn er drie van één fotograaf aanwezig die zijn opnamen op EKTAR-film heeft gemaakt.

Jammer dat bij de indringende opname van een jonge Boomvalk, de vogel te krap in beeld is gebracht. Goede scherpste, mooi in kleur, toch minder dan de volgende opnamen.

De Zanglijster was prachtig scherp maar ietwat te donker afgedrukt. De foto bood te weinig, geen spanning, geen verhaal en weinig sfeer.

De opname van de jonge Baardmannetjes genoot alom waardering. Mooie sfeer, mooie compositie en gemaakt op EKTAR-film.

Als beste foto koos de jury een opname van een Kerkuil van P.F. de Barse vanwege de prachtige winterse sfeer op deze opname. Deze print was echter van een dia gemaakt en komt dus niet voor de EKTAR-prijs in aanmerking.

De beste EKTAR-foto werd een opname van een drietal Kluten van Gerard de Hoog uit Pijnacker. De jury werd vooral getroffen door het ritme dat in deze opname gebracht was en de prachtige zachte pasteltinten. Veel lof voor deze opname uit Flevoland.

De EKTAR-filmprijs bestaande uit films ter waarde van f 250,- komt dus terecht toe aan Gerard de Hoog uit Pijnacker.

Vermeldenswaard is dat van de 22 ingezonden kleurenfoto's er bij de uiteindelijke beslissing van vijf foto's nog drie foto's van Gerard de Hoog waren blijven liggen. Immers, de juryleden kenden de makers van de foto's niet, omdat zij pas na de jurering achter op de foto's konden kijken wie de makers van de verschillende foto's waren. Zodoende kon er van enige voorkeur geen sprake zijn.

Wim Smeets (namens de jury).

Vermijd hakken, snoeien en kappen in broedtijd

Wij willen meer bekendheid geven aan de tekst van een brief die Vogelbescherming op 20 februari 1995 heeft verzonden aan alle Nederlandse gemeenten.

Het blijkt dat er door vele gemeenten en andere instellingen nog steeds gedurende de broedtijd van de vogels wat al te lichtzinnig wordt gerooid, gekapt, gesnoeid en gehakt. Hierdoor gaan een groot aantal legfels van vogels verloren, terwijl diegenen die deze handelingen (laten) verrichten zich van geen kwaad zijn bewust. Het verstoren van nesten van alle beschermde vogelsoorten (dus óók van Roeken) is wettelijk strafbaar en bij overtreding kan dus proces-verbaal worden opgemaakt. Maar al te vaak treffen wij in de regionale pers berichten aan van woedende burgers als er midden in de broedtijd wordt gekapt.

Na ontvangst van onderstaande aangehaalde brief kan echter geen enkele gemeente zich meer verschuilen achter 'dat wisten wij niet!'.

Jaap Taapken.

Verstoren van nesten

Op 1 september 1994 is de Vogelwet 1936 op een aantal belangrijke punten gewijzigd. Een van deze punten is het schrappen van de vrijstelling voor het verstoren van nesten van beschermde vogels in of tegen gebouwen door de gebruikers of hun lasthebbers (artikel 20). Deze bepaling was in strijd met Richtlijn 79/409/EEG inzake het behoud van de vogelstand.

De consequentie van het vervallen van deze bepaling is dat er voortaan een vergunning nodig is voor het verstoren van nesten van beschermde vogels in of tegen gebouwen. Deze kan, in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid, in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer of ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren of ter bescherming van flora en fauna, worden verleend op grond van artikel 10 van de Vogelwet 1936, voor zover er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

Gebouwen worden in dit artikel niet genoemd. Als grond voor verstoring van nesten in of tegen gebouwen kan daarom alleen het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid worden gehanteerd. Vergunningen als bedoeld in artikel 10 worden afgegeven door de Commissarissen der Koningin. In de praktijk zullen dergelijke vergunningen alleen worden verleend voor het verstoren van nesten van meeuwen, die in toenemende mate en in grote aantallen op gebouwen nestelen.

Het verbod om nesten van beschermde vogels te verstoren kan tot problemen leiden, bijvoorbeeld bij de verbouwing van woonhuizen of het afbreken van gebouwen gedurende de broedtijd. Ook bij het kappen van bomen of andere werkzaamheden in bossen, parken en plantsoenen bestaat het risico dat nesten worden verstoord. Wat kan er worden gedaan om dit te voorkomen of het risico tot een minimum te beperken? In het volgende worden enkele aanwijzingen daaromtrent gegeven.

Welke vogels zijn beschermd?

In beginsel zijn alle inheemse vogels beschermd op grond van de Vogelwet 1936. Vier soorten (kokmeeuw, zilvermeeuw, spreeuw en huismus) zijn een deel van het jaar onbeschermd, maar gedurende de broedtijd beschermd. Een aantal vogelsoorten behoort tot het wild van de Jachtwet en enkele daarvan zijn het gehele jaar be-

jaagbaar. Het verstoren van nesten van deze laatste soorten is toegestaan. Het gaat hierbij o.a. om houtduif, kauw en ekster. Verwilderde (post-)duiven zijn niet beschermd op grond van een wet.

Uitstellen

De eenvoudigste methode om het verstoren van nesten te voorkomen is om geen werkzaamheden te verrichten in de broedtijd. Deze loopt globaal van ongeveer 15 maart tot 15 juli, afhankelijk van soort en situatie.

Deskundigen

Indien het onmogelijk is de werkzaamheden buiten deze periode te verrichten, dient eerst te worden nagegaan of en zo ja welke beschermde vogels er in of tegen het gebouw of in het te onderhouden bos, park of plantsoen broeden. Het is verstandig hierbij deskundigen in te schakelen, bijvoorbeeld van een plaatselijke vogelwerkgroep of soortgelijke organisatie. Voor adressen kunt u contact opnemen met Vogelbescherming Nederland.

Maatregelen

Als vastgesteld is dat er nesten van beschermde vogels zullen worden verstoord bij het verrichten van de geplande werkzaamheden, dient te worden nagegaan wat er kan worden gedaan om dit te vermijden. Dit zou kunnen betekenen dat de werkzaamheden in bepaalde delen van een gebouw, bos, park of plantsoen pas na het broedseizoen worden verricht. Ook hierover kan advies worden gevraagd aan een deskundige.

Maatregelen vooraf

In de regel worden werkzaamheden ruim tevoren gepland. Indien de planning inhoudt dat er in het broedseizoen van de vogels gewerkt moet worden, dan zal het in veel gevallen mogelijk zijn maatregelen te nemen om te voorkomen dat er vogels in of tegen het gebouw of in het bos, park of plantsoen gaan broeden. Zo kan er bijvoorbeeld alternatieve broedgelegenheden aangeboden worden. Ook daaromtrent kan advies gevraagd worden.

Nadere inlichtingen

Vogelbescherming Nederland is bereid u over het voorgaande nader te informeren en te adviseren. (Dribergseweg 16c, 3708 JB Zeist, telefoon 030 - 693 77 00).

Deze notitie is in overleg met de directie Natuurbeheer van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij te Den Haag opgesteld.